

Præformative potentialer i det splastiske kip

Af Charlotte Grum, november 2016

'Jeget' der taler i denne tekst har sin baggrund i den socialpsykologiske videnskab og den installationskunstneriske praksis. Hun opfatter sig selv som en hybrid aktør der på nomadisk vis bevæger sig på tværs af fagdiscipliner for at skabe krydsbefrugtninger og ny erkendelse. Hun går for tiden på strandhugst i feministisk, ny-materialistisk og posthumanistisk tænkning.

SCENEN SÆTTES

Tora Balslev og jeg drog i august til Bergen Universitet for at deltage i konferencen Disability, Arts and Health, dels for at udforske potentialet i "spastisk performativitet" som vi kaldte det og dels for at dele og generere viden-skabelse på tværs af fagdiscipliner. På baggrund af denne konferencedeltagelse, de mange samtaler Tora og jeg har haft omkring Splastic og min egen oplevelse af forestillingen, vil jeg her fokusere på et 'sted' i forestillingen, på en mikroproces som min tilskuerkrop fandt særligt interessant og ladet med intensitet – nemlig, hvad jeg vil kalde, "det splastiske kip".

I denne tekst vil jeg væve mine oplevelser af forestillingen Splastic sammen med udvalgte teoretiske begreber der indfanger det kropslige og erkendelsesmæssige potentiale i at erfare selve tilblivelsesprocessen, hvor vi bliver til Noget, og ikke noget Andet.

De teoretiske begreber hjælper mig til at (per)forme (et resonansrum omkring) det frisættende og kraftfulde potentiale i forestillingen Splastic. Jeg ser ord og begreber som konceptuelle figurationer der gør noget – og denne tekst som en form for splastisk gestus i sig selv. En tankevækker, en øjenåbner, en erkendelsesgenerator.

KØDET FRISÆTTES

Jeg tror at mit kød opdagede dem først. De frisættende kræfter som Splastic aktiverer.

Fra Dansehallerens omtale:

SPLASTIC er et eksistentielt møde. En performativ undersøgelse som stædigt snegler sig derhen hvor vi kan øjne hinanden og os selv. En invitation til at kæmpe for friheden til at bevæge sig andet end målrettet, hurtigt, oprejst, fremad og effektivt.

Cath er spastiker. Første gang hun så en koreografi af Tora Balslev, sagde hun: ”Du danser min dans”. I SPLASTIC udfører de sammen en synkron dans, hvor Tora oversætter Caths bevægelser til sin egen krop. I fordoblingen skifter perspektivet, der opstår en ny orden, og Cath bliver essensen i den nye struktur. Under prøverne sagde en tilskuer: ”Det har en vildt fed æstetik”. Cath svarede:

”Har jeg en æstetik?”

I forestillingen kæmper kroppene på scenen om definitionsmagten til at udsige hvad det egentlige, det primære, det mest normale er. Kampen om definitionsmagten resonerer dybt i min krop og aktiverer mit eget køds grænseoverskridende kræfter - og multiple materialiseringsmuligheder. I de øjeblikke af forhandling, af tilblivelse, af bevægelse fra én position til en anden bliver mit eget handlerum udvidet og uendeligt. Det bliver uden grænser. Berusende!

I mødet med performernes bevægelsesbegrænsninger mærker jeg dybt i kødet den tillærte og ’normale’ måde at være ’hvid kropskapabel kvinde i bevægelse’. Jeg mærker min egen normative bevægelsesradius og modus – min egen krops tillærte, tilvænnede, disciplinerede og rigide bevægelighed.

I forestillingen skifter kroppene løbende fortegn – de skifter mellem at være figur og være grund. Når den ene krop konfigureres som norm, standard og måleenhed produceres den anden krop i samme proces som ’andethed’, minoritet, afvig.

I performernes skift mellem således at være Norm og være den Anden, oplever jeg en frigørelse fra min egen kropsligheds nuværende formatering – en vej ud eller ind i et mulighedsrum af dimensioner jeg ikke ellers kender til eller udlever. Mit kød får så at sige øje på sin egen formatering og mærker muligheden for at blive Andet.

I mellemværendet mellem formateringer, får jeg adgang til en anden måde at være og bevæge sig i verden på. Kippene mellem Norm og Anden i forestillingen frigør alle de potentielle bevægelser i min krop, de endnu ikke materialiserede bevægelser - og tilbyder midlertidige flugtlinier – sprækker i den sociale orden der ellers dikterer, hvordan formaterede og kategoriserede kroppe kan og skal bevæge sig.

Flugtlinier gør det sribede (*striated*), regulerede og retningsbestemte (krops)rum glat (*smooth*), åbent, formløst og u-centreret og skaber intensiteter der giver genlyd og resonerer i mit kød (Deleuze og Guattari, 2005). I mellemrummet og mellemværendet mellem kropslige normer produceres et udstrakt affektivt rum af mulige tilblivelser og andre kropslige figurationer.

Jeg foreslår derfor at det frisættende potentiale i Splastic ligger i rummet mellem normer - i mellemværendet mellem normer - i den kortvarige opløsning af rigiditet og diktion. I destabiliseringen af hvad det vil sige at være kapabel krop i verden. Potentiallet ligger i adgangen til mellemrummet mellem stabiliserede sociale formateringer af kødet. I forestillingens splastiske kip udfoldes et udifferentieret rum, et "præ-formativt" rum hvor det endnu ikke er afgjort eller bestemt hvad der bliver til hvad, hvad der gøres til norm og hvad der gøres til andethed. Det opfatter mit kød instinktivt som berusende frihed/frisættelse. Jeg gennemstrømmes af den nonhumane vitale livskraft som Braidotti (2013) beskriver som *Zoe*. Alle mine kropsdele er klar til at bevæge sig i alle mulige og umulige retninger. Life on the Rocks. Livskraft i højeste potens.

I mikro-processerne mellem at være Norm og være den 'Anden' får jeg som tilskuerkrop adgang til maskinrummet på det sociale differentieringsapparat. Jeg erfarer selve intra-aktiviteten - tilblivelsesprocessen hvor stoffet får form og navn, hvor forskelle opstår og får/tillægges betydning – den samtidige 'othering' proces hvor noget bliver til (som) Noget og noget bliver til (som) Andet (Barad, 2003).

På engelsk favner verbet 'mattering' den samtidige og sammenfiltrede tilblivelse af både 'matter' og 'meaning' – altså hvordan noget bliver til Noget, hvordan det materialiseres, men også at dette Noget i samme proces netop får betydning som Noget og ikke som noget Andet.

Splastic udfordrer stabiliserede og naturaliserede værensformer ved at gøre dem flydende og ustabile og kan dermed læses som et etisk-politisk statement. Hvordan 'jeg' bliver til som subjekt og som krop har konsekvenser for både mit eget handlerum – og for andres tilblivelser og mulighedsrum.

I forestillingen skaber de splastiske kip et udstrakt 'nomadisk' modrum som lægger op til en fortsat undersøgelse af hvad kroppe kan – og hvad (forskellige) kroppe er i stand til at gøre. Den nomadiske position gør hos Deleuze og Guattari netop modstand mod hierarkiske regimer og virker de-territorialiserende.

Splastic tilbyder et kig ind i universets maskinrum af formaterende og forskelsproducerende kræfter og lægger op til etisk refleksion for, som Barad skriver, "*Ethics is about mattering, about taking account of the entangled materializations of which we are a part, including new configurations, new subjectivities, new possibilities (..)*" (2007:384).

Lad os derfor fortsætte udforskningen af, hvad jeg for nu vil kalde, det ontoperformative potentiale i de splastiske kip.

Referencer:

Barad, K. (2012). Nature's Queer Performativity. *Kvinder, Køn og Forskning* 12, 25-53

Barad, K. (2007): *Meeting the Universe Halfway: Quantum Physics and the Entanglement of Matter and Meaning*. Duke University Press

Barad, K. (2003): *Posthumanist Performativity: Toward an Understanding of How Matter Comes to Matter*. I *Signs: Journal of Women in Culture and Society* vol. 28, no. 3

Braidotti, R. (2013): *The Posthuman*. Polity Press

Deleuze, G. og Guattari, F. (2005): *Tusind Plateauer. Kapitalisme og skizofreni*. Kap. 14. Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedskoler

Kleinman, A. (2013): *Intra-actions*. (Interview med Karen Barad). I *Mousse* 34, 76-81.